

Лагерът „Слънчев бряг” край Ловеч като място на памет

Написано от Калина Йорданова, Център за подпомагане на хора, преживели изтезание АСЕТ
Четвъртък, 21 Януари 2016 14:06

В края на последната събота на месец март в Ловеч се организира поклонение на едно от малкото запомнени места на масови репресии на комунистическия режим – лагера „Слънчев бряг” край града, просъществувал в периода 1959-1962 г. Събитието се е превърнало в традиция за демократичните и активни граждани на Ловеч и района и е провеждало всяка година без прекъсване от 1990 г. досега.

*Новото управление на община Ловеч в лицето на кмета Корнелия Маринова (ГЕРБ) в сътрудничество с парламента и неправителствени организации, работещи с хора, преживели репресии, ще се опитат този март да се включат в дебата за местата на памет, съхранили спомена за масовите репресии по време на тоталитарния комунистически режим. В тази връзка сайтът **desebg.com** публикува текст на д-р Калина Йорданова, психолог и психотерапевт в Центъра за подпомагане на хора, преживели изтезание*

*АСЕТ. Текстът е публикуван най-напред в сайта „Ловеч днес“ (lovechtoday.eu).
Заглавието е на **desebg.com.***

Основен инструмент за съхранението и предаването на паметта е разказът. Паметта за миналото обаче е съхранена и в места от пейзажа, белези по тялото, моменти, за които не се говори. Историкът Пиер Нора нарича тези не-езикови резервоари на миналото „места на паметта“, les lieux de mémoire, които винаги са в конфликт с официалната версия за историята.

Периодите на политическо насилие засилват напрежението между паметта, съхранена в пейзажа и тялото, и официалната версия за историята. Това е така, защото политическата употреба на историята се опитва да заличи паметта, тъй като тя може да възпрепятства ползите от употребата.

Различните участници в историята не могат да се споразумеят около езика, с който да назоват събитията от миналото, понеже миналото има реални ефекти върху тяхното настояще. Ето защо истинската мисия на историята, казва Пиер Нора, е в това да разруши паметта или да лансира едни спомени за сметка на други.

Защо това е важно днес? Антропологът Виина Дас смята, че политическата употреба на миналото фрагментира историята, създавайки множество паралелни нейни версии – на оцелелите, на преследвачите, на свидетелите и на неангажираните, а напрежението между тези версии довежда до повторение на историята, вместо до нейното приемане.

Лагерът за принудителен труд край Ловеч, използван за изтезание и убийство на политически противници в края на 50-те години и началото на 60-те години на ХХ век, е пример за нерешено напрежение между официалния дискурс в историята на града и паметта на оцелелите и свидетелите.

Липсата на обществен дебат и значимо събитие, което признава това място на паметта е свидетелство за системно отхвърляне на моралната реабилитация на убитите и оцелелите, както и неофициално потвърждение на приемствеността между извършителите и техните политически наследници.

Лагерът „Слънчев бряг” край Ловеч като място на памет

Написано от Калина Йорданова, Център за подпомагане на хора, преживели изтезание АСЕТ
Четвъртък, 21 Януари 2016 14:06

Опитът на Чехия, Германия, Румъния и Унгария показва, че признаването на миналото реабилитира морално не само жертвите, но и наследниците на извършителите, защото така те могат да се освободят от мълчанието, което притиска собствената им семейна история.

Ето защо, мотивирано от желание да интегрира маргинализираните с години аспекти от миналото на града ни и да покаже включваща, вместо изключваща политика, управлението на община Ловеч в партньорство с българския парламент и организации, работещи в полето на травмата, желае да постави фокус върху деня в памет на жертвите, отбелязван в края на месец март.